

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych.

Zeszyt XXIV. — Wydany i rozesłany dnia 24 czerwca 1871.

54.

Traktat z dnia 13 marca 1871,

pomiędzy monarchią austriacko-węgierską, państwem niemieckiem, Francją, Wielką Brytanią, Włochami, Rosją i Turcją, zmieniający kilka postanowień traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856 dotyczącego żeglugi na morzu Czarnem i Dunaju.

(Zawarty w Londynie dnia 13 marca 1871. Odnośne ratyfikacye wymieniono tamże dnia 15 maja 1871).

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum Potestates, quae conventionem Lutetiae Parisiorum trigesimo Martii 1856 initam signaverant, Plenipotentiarios suos eo fine Londini convocare, ut quasdam Pontum Euxinum, freta Hellesponti atque Bospori nec non Danubium spectantes stipulationes praedictae conventionis adnexumque suorum abolerent aut immutarent et quum deinde a Plenipotentiaro Nostro et a Plenipotentiaris Majestatis Suae Germaniae Imperatoris, Borussiae Regis,

Capitis potestatis exsequentiis Reipublicae gallicae, Majestatum Suarum Magnae Britanniae Hiberniaeque Reginae, Italiae Regis, Omnium Russiarum Imperatoris atque Osmanorum Imperatoris tractatus initus et signatus fuit, tenoris ad verbum sequentis:

Au nom de Dieu Tout-Puissant!

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie; Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse; le Chef du Pouvoir Exécutif de la République Française; Sa Majesté la Reine du Royaume Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, et Sa Majesté l'Empereur des Ottomans,

ont jugé nécessaire de réunir Leurs Représentants en Conférence à Londres, afin de s'entendre, dans un esprit de concorde, sur la révision de stipulations du Traité conclu à Paris le 30 Mars 1856, relatives à la navigation de la mer noire; ainsi qu'à celle du Danube; désirant en même temps assurer dans ces contrées de nouvelles facilités au développement de l'activité commerciale de toutes les nations, les Hautes Parties Contractantes ont résolu de conclure un Traité, et ont nommé à cet effet pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie:

le Sieur Rudolphe Comte Apponyi, Chambellan, Conseiller Intime de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, Chevalier de l'Ordre de la Toison d'Or, Grand-Croix de l'Ordre Impérial de Léopold, Son Ambassadeur Extraordinaire près Sa Majesté Britannique etc.;

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

le Sieur Albert Comte de Bernstorff-Stintenburg, Son Ministre d'Etat et Chambellan, Grand-Commandeur de Son Ordre de la Maison Impériale et Royale de Hohenzol-

W imię Boga wszechmogącego!

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, król czeski itd. i król Apostolski węgierski; Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, król pruski; naczelnik władzy wykonawczej Rzeczypospolitej francuskiej; Najjaśniejsza królowa zjednoczonych królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi; Najjaśniejszy król włoski; Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi i Najjaśniejszy Cesarz ottomański;

uznali za właściwe zebrać swych reprezentantów na konferencyę w Londynie, aby porozumieć się w duchu zgody co do rewizyi postanowień traktatu, zawartego w Paryżu dnia 30 marca 1856, dotyczących żeglugi na morzu Czarnem, oraz żeglugi na Dunaju; pragnąc zarazem zapewnić w tych okolicach wszystkim narodom nowe ułatwienia, dla rozwoju działalności handlowej, wysokie strony umawiające się postanowiły zawrzeć traktat i mianowały w tym celu na pełnomocników swoich, mianowicie:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki król czeski itd. i Apostolski król węgierski:

pana Rudolfa Hrabiego Apponyi, szambelana, rzeczywistego radcę tajnego Jego cesarskiej i królewskiej Apostolskiej Mości, kawalera orderu złotego runa, wielkiego krzyża cesarskiego orderu Leopolda, Swego nadzwyczajnego ambassadora przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd;

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, król pruski:

pana Alberta Hrabiego Bernstorff-Stintenburg, swego ministra stanu i szambelana, wielkiego komandora swego orderu domu Cesarskiego i królewskiego Ho-

lern en diamants, et Grand-Croix de Son Ordre de l'Aigle rouge avec des feuilles de chêne, Grand-Croix de l'Ordre Ducal de la Branche Ernestine de la Maison de Saxe, Chevalier de l'Ordre Impérial de St. Stanislas de Russie de première classe, et de l'Ordre Royal du Lion d'Or de la Maison de Nassau, Grand-Croix de l'Ordre Royal du Mérite Civil de la Couronne de Bavière, de l'Ordre de la Légion d'Honneur de France, de l'Ordre Impérial du Lion et du soleil de Perse, de l'Ordre Royal et Militair du Christ de Portugal etc., Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire de Sa Majesté Impériale et Royale près Sa Majesté Britannique etc.;

Le Chef du Pouvoir Exécutif de la République Française:

le Sieur Jacques Victor Albert, Duc de Broglie, Chevalier de l'Ordre de la Légion d'Honneur, Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire de la République près Sa Majesté Britannique etc.;

Sa Majesté la Reine du Royaume Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande:

le Très-Honorable Granville George, Comte Granville, Lord Leveson, Pair du Royaume Uni, Chevalier du Très-Noble Ordre de la Jarretière, Conseiller de Sa Majesté en Son Conseil Privé, Lord-Gardien des cinq Ports et Connétable du Chateau de Douvres, Chancelier de l'Université de Londres, Principal Secrétaire d'Etat de Sa Majesté pour les Affaires Etrangères etc.;

Sa Majesté le Roi d'Italie:

le Chevalier Charles Cadorna, Ministre d'Etat, Sénateur de Royaume, Chevalier, Grand-Croix décoré du Grand-Cordon de Ses Ordres de St. Maurice et de St. Lazare et de la Couronne d'Italie, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique etc.;

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies:

le Sieur Philippe Baron de Brunnow, Son Conseiller Privé Actuel, Chevalier des Ordres de Russie, de l'Aigle rouge de Prusse

henzollernskiego z brylantami i kawalera wielkiego krzyża orderu orła czerwonego z liśćmi dębowymi, wielkiego krzyża orderu książęcego gałęzi Ernestyńskiej domu saskiego, kawalera orderu cesarsko rosyjskiego św. Stanisława I klasy i orderu królewskiego Lwa złotego domu nassauskiego, kawalera orderu królewskiego wielkiego krzyża zasługi cywilnej korony bawarskiej, francuskiego orderu Legii honorowej, perskiego orderu cesarskiego Lwa i Słońca, królewsko portugalskiego orderu wojskowego Chrystusa itd., nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora Jego cesarskiej i królewskiej Mości przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd.;

Naczelnik władzy wykonawczej Rzeczypospolitej francuskiej:

pana Jakóba Wiktora Alberta księcia Broglie, kawalera orderu legii honorowej, nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora Rzeczypospolitej francuskiej przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd.;

Najjaśniejsza królowa Zjednoczonych królestw Wielkiej Brytanii i Irlandyi:

wysoce szanownego Jerzego Granville, hrabiego Granville, lorda Leveson, para królestw zjednoczonych, kawalera wysoce szlachetnego orderu Podwiązki, radcę Jej królewskiej Mości w Jej radzie tajnej, lorda strażnika pięciu portów i konetabla zamku Duwru, kanclerza uniwersytetu londyńskiego, pierwszego Jej królewskiej Mości sekretarza stanu do spraw zagranicznych itd.;

Najjaśniejszy król włoski:

Kawalera Karola Cadorna, ministra stanu, senatora królestwa, kawalera wielkiego krzyża ozdobionego wielką wstęgą orderów św. Maurycego i Łazarza i korony włoskiej, Swego nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd.;

Najjaśniejszy Cesarz Wszech Rosyi:

pana Filipa Barona Brunnow, Swego rzeczywistego tajnego radcę, kawalera orderów rosyjskich, pruskiego orła czerwonego

de la première classe, Commandeur de St. Etienne de Hongrie, Grand-Croix de l'Ordre de la Légion d'Honneur de France, de l'Ordre du Mérite de Turquie, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique etc.,

Et Sa Majesté l'Empereur des Ottomans:

Constantin Musurus Pacha, Muchir et Vezir de l'Empire, décoré des Ordres Impériaux de l'Osmanie et du Medjidié de première classe, Grand-Croix de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare et de plusieurs autres Ordres Etrangers, Son Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique etc.,

lesquels après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des Articles suivants:

Article I.

Les Articles XI, XIII et XIV du Traité de Paris du 30 Mars 1856, ainsi que la Convention spéciale conclue entre la Sublime Porte et la Russie, et annexée au dit Article XIV, sont abrogés et remplacés par l'Article suivant.

Article II.

Le principe de la clôture des Détroits des Dardanelles et du Bosphore, tel qu'il a été établi par la Convention séparée du 30 Mars 1856, est maintenu, avec la faculté pour Sa Majesté Impériale le Sultan d'ouvrir les dits Détroits en temps de paix aux bâtimens de guerre des Puissances amies et alliées, dans le cas où la Sublime Porte le jugerait nécessaire pour sauvegarder l'exécution des stipulations du Traité de Paris du 30 Mars 1856.

Article III.

La mer noire reste ouverte, comme par le passé, à la marine marchande de toutes les nations.

Article IV.

La Commission établie par l'Article XVI du Traité de Paris, dans laquelle les Puissances co-signataires du Traité sont chacune représentées par un Délégué, et qui a été

I klasy, komandora orderu węgierskiego św. Szczepana, kawalera wielkiego krzyża francuskiego orderu Legii honorowej, tureckiego orderu Zasługi, Swego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd.;

a Najjaśniejszy Cesarz ottomański:

Konstantego Mussurus-baszę, muszyra i wezyra cesarstwa, ozdobionego orderami cesarskimi Osmanie i Medżydie I klasy, kawalera wielkiego krzyża orderu św. Mauricego i Łazarza i wielu innych orderów zagranicznych, Swego nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora przy Najjaśniejszej królowej angielskiej itd.,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, znalezionych w dobrej i należytej formie, umówili się co do następnych artykułów:

Artykuł I.

Artykuł XI, XIII i XIV traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856, oraz konwencya oddzielna zawarta pomiędzy Wysoką Portą a Rosyą, a przyłączona do wzmiankowanego artykułu XIV są uchylone i zastąpione artykułem następującym.

Artykuł II.

Zasada zamknięcia cieśnin Dardanellów i Bosforu, taka jak była wprowadzona konwencyą oddzielną z dnia 30 marca 1856, zostaje nienaruszona; wolno jednak będzie Jego cesarskiej Mości Sułtanowi otwierać te cieśniny podczas pokoju statkom wojennym mocarstw przyjacielskich i sprzymierzonych, w razie gdy Wysoka Porta uzna to za potrzebne dla zabezpieczenia zobowiązań traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856.

Artykuł III.

Morze Czarne pozostaje jak przedtem otwarte dla marynarki handlowej wszystkich narodów.

Artykuł IV.

Komisya ustanowiona artykułem XVI traktatu paryskiego, w której mocarstwa współpodpisane na traktacie są reprezentowane każde przez jednego delegowanego, i która

chargée de désigner et de faire exécuter les travaux nécessaires depuis Isaktcha, pour dégager les embouchures du Danube, ainsi que les parties de la mer noire y avoisinantes, des sables et autres obstacles qui les obstruent, afin de mettre cette partie du fleuve et les dites parties de la mer dans les meilleures conditions de navigabilité, est maintenue dans sa composition actuelle. La durée de cette Commission est fixée pour une période ultérieure de douze ans, à compter du 24 Avril 1871, c'est à dire jusqu'au 24 Avril 1883, terme de l'amortissement de l'emprunt contracté par cette Commission sous la garantie de l'Autriche-Hongrie, de l'Allemagne, de la France, de la Grande-Bretagne, de l'Italie et de la Turquie.

Article V.

Les conditions de la réunion nouvelle de la Commission Riveraine, établie par l'Article XVII du Traité de Paris du 30 Mars 1856, seront fixées par une entente préalable entre les Puissances Riveraines, sans préjudice de la clause relative aux trois Principautés Danubiennes; et, en tant qu'il s'agirait d'une modification de l'Article XVII du dit Traité, cette dernière fera l'objet d'une Convention spéciale entre les Puissances co-signataires.

Article VI.

Les Puissances Riveraines de la partie du Danube où les Cataractes et les Portes de Fer mettent des obstacles à la navigation, se réservant de s'entendre entre elles à l'effet de faire disparaître ces obstacles, les Hautes Parties Contractantes leur reconnaissent dès à présent le droit de percevoir une taxe provisoire sur les navires de commerce sous tout pavillon, qui en profiteront désormais, jusqu'à l'extinction de la dette contractée pour l'exécution des travaux; et elles déclarent l'Article XV du Traité de Paris de 1856 inapplicable à cette partie du fleuve pour un laps de temps nécessaire au remboursement de la dette en question.

miała polecenie oznaczać i wykonywać roboty potrzebne, począwszy od Isakczy dla uprzątnięcia z ujść Dunaju a oraz z przyległych części morza Czarnego, piasków i innych zawał które je zawałają, a to w celu postawienia tej części rzeki i wyżej wspomnianych części morza Czarnego w najlepszych warunkach żeglugi, zostaje utrzymana w swoim teraźniejszym składzie. Trwanie tej komisji oznaczone jest na przeciąg dalszych lat dwunastu, licząc od 24 kwietnia 1871, to jest aż do 24 kwietnia 1883 jako do terminu umorzenia pożyczki, zaciągniętej przez tę komisję za poręczeniem monarchii Austro-węgierskiej, Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii, Włoch i Turcji.

Artykuł V.

Warunki nowego zebrania się komisji nadbrzeżnej, ustanowionej przez artykuł XVII traktatu paryskiego z dnia 30 marca 1856, będą oznaczone przez przedwstępne porozumienie pomiędzy mocarstwami nadbrzeżnymi, nie przesądzając zastrzeżeniom odnoszącym się do trzech księstw naddunajskich; a o ile rzecz odnosi się do zmiany artykułu XVII rzeczzonego traktatu, ta ostatnia będzie przedmiotem osobnej konwencji pomiędzy mocarstwami współpodpisanymi.

Artykuł VI.

Ponieważ mocarstwa nadbrzeżne tej części Dunaju, gdzie katarakty i Wrota żelazne stawiają przeszkody żegludze, zastrzegają sobie wzajemne porozumienie się w celu usunięcia tych przeszkód, przeto wysokie strony umawiające się przyznają im od tej chwili prawo pobierania opłaty tymczasowej od okrętów handlowych pod jakąkolwiek banderą płynących, z której korzystać będą nadal aż do umorzenia długu zaciągniętego na wykonanie robót; i oświadczają, że artykuł XV traktatu paryskiego z roku 1856 nie ma być stosowanym do tej części rzeki przez cały czas potrzebny do zaspokojenia długu, o którym mowa.

Article VII.

Tous les ouvrages et établissemens de toute nature créés par la Commission Européenne en exécution du Traité de Paris de 1856, ou du présent Traité, continueront à jouir de la même neutralité qui les a protégés jusqu'ici, et qui sera également respectée à l'avenir dans toutes les circonstances par les Hautes Parties Contractantes.

Le bénéfice des immunités, qui en dérivent s'étendra à tout le personnel administratif et technique de la Commission. Il est, cependant, bien entendu que les dispositions de cet Article n'affecteront en rien le droit de la Sublime Porte de faire entrer, comme de tout temps, ses bâtimens de guerre dans le Danube en sa qualité de Puissance territoriale.

Article VIII.

Les Hautes Parties Contractantes renouvellent et confirment toutes les stipulations du Traité du 30 Mars 1856, ainsi que de ses annexes, qui ne sont pas annulées ou modifiées par le présent Traité.

Article IX.

Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Londres dans l'espace de six semaines, ou plus tôt si faire se peut.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signé et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait à Londres, le treizième jour du mois de Mars de l'an mil huit cent soixante onze.

(L. S.) **Apponyi** m. p.

(L. S.) **Broglie** m. p.

(L. S.) **Cadorna** m. p.

(L. S.) **Bernstorff** m. p.

(L. S.) **Granville** m. p.

(L. S.) **Brunnow** m. p.

(L. S.) **Musurus** m. p.

Artykuł VII.

Wszystkie roboty i zakłady wszelkiego rodzaju uskutecznione przez komisją europejską w wypełnieniu traktatu paryskiego z r. 1856 lub niniejszego traktatu, korzystać będą nadal z tej samej neutralności, która je dotąd osłaniała, i która na przyszłość będzie tak samo szanowana wśród wszelkich okoliczności przez wysokie strony traktat zawierające.

Wynikające ztąd korzyści wyjątkowego stanowiska rozciągać się będą na cały skład osobowy komisji, tak administracyjny jak techniczny. Rozumie się jednak iż rozporządzenia tego artykułu nie naruszają w niczem praw Wysokiej Porty jako mocarstwa terytorialnego do wprowadzania jak zawsze swoich statków wojennych na wody Dunaju.

Artykuł VIII.

Wysokie strony umawiające się ponawiają i potwierdzają wszystkie warunki traktatu z dnia 30 marca 1856, tudzież dodatków do niego, których traktat niniejszy nie znosi lub nie zmienia.

Artykuł IX.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany a ratyfikacye zostaną wymienione w Londynie w przeciągu sześciu tygodni lub prędzej, jeżeli to będzie możebnem.

Na dowód czego odnośni pełnomocnicy podpisali go i wycisnęli na nim swoje pieczęcie herbowe.

Dan w Londynie dnia trzynastego miesiąca marca, tysiąc ośmset siedmdziesiątego pierwszego roku.

(L. S.) **Apponyi** r. w.

(L. S.) **Broglie** r. w.

(L. S.) **Cadorna** r. w.

(L. S.) **Bernstorff** r. w.

(L. S.) **Granville** r. w.

(L. S.) **Brunnow** r. w.

(L. S.) **Musurus** r. w.

Nos visis et perpensis tractatus hujus articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere profiteamus ac declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio promittentes, Nos omnia, quae in illis continentur, fideliter executioni mandatueros esse. In quorum fidem majusque robur praesentes tractatus tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro Caesareo-Regio appenso muniri jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna Austriae die decima septima mensis Aprilis, anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo primo, Regnorum Nostrorum vigesimo tertio.

Franciscus Josephus m. p.

Comes a **Beust** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caes. et Reg. Apost. Majestatis proprium:

Alphonsus Liber Baro de **Pont** m. p.

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Traktat powyższy ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 11 czerwca 1871.

Hohenwart r. w.

Holzgethan r. w.

Schäffle r. w.

Sprostowanie.

W rozporządzeniu ministerstwa handlu z dnia 24 maja 1871 odnoszącem się do wykonania ustawy o wymierzaniu objętości okrętów handlowych a zamieszczonem w XIX zeszycie Dziennika ustaw państwa z roku 1871 pod L. 44, zaszła omyłka druku na stronie 66 w dwóch wierszach 12 i 14 od góry, gdzie zamiast $15^{42}/_{100}$ powinno być $15^{24}/_{100}$.